

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Управа за ветерину
Број: 323-06-3963/2009-05
21.05.2009
Београд

На основу члана 48. Закона о државној управи (Сл. гласник Републике Србије бр. 79/05), Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси:

**ИНСТРУКЦИЈУ О НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА КОНТРОЛЕ УЗГОЈА,
ДРЖАЊА, ОБЕЛЕЖАВАЊА И ИДНТИФИКАЦИЈЕ ЖИВОТИЊА КАО И
КОНТРОЛЕ СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТИЊА**

Стандардне оперативне процедуре

Законски основ за спровођење контрола

1.0. Овом Инструкцијом се ближе уређује начин спровођења контроле узгоја и држања животиња на фармама и имањима као и начин контроле спровођења инспекцијских контрола и надзора над спровођењем мера здравствене заштите утврђених Програмом мера здравствене заштите животиња.

1.1. Инспекцијску контролу и надзор на фармама и имањима на којима се држе и узгајају животиње спроводи ветеринарска инспекција, односно ветеринарски инспектори са седиштем у општинама и ветеринарски инспектори са седиштем у Генералном инспекторату .

1.2. Инспекцијска контрола и надзор на фармама и имањима се спроводи сходно прописима којима се уређује надлежност ветеринарске инспекције, овлашћења ветеринарског инспектора, којима су прописане мере здравствене заштите животиња и ветеринарско санитарни услови држања и узгоја животиња.

1.3. Прописи којима су утврђује надлежност ветеринарске инспекције и којима су ближе прописани ветеринарско санитарни услови држања и узгоја животиња и којима су утврђене мере здравствене заштите животиња прописане Програмом мера здравствене заштите животиња су следећи:

- а) Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, број: 91/05)
- б) Правилник о ветеринарско санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папकारа, живине и кунића („Службени гласник РС“, број: 81/2006);
- в) Правилник о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за текућу годину;
- г) Упутство о начину спровођења Програма мера здравствене заштите животиња за текућу годину;
- д) Уредба о начину обележавања говеда и вођења евиденције о обележеним говедима („Службени гласник РС“ број: 139/04);
- ђ) Правилник о обележавању копитара и вођењу евиденције о обележеним копитарима („Службени гласник РС“ број: 90/07);
- е) Правилник о начину обележавања свиња, оваца и коза и вођењу евиденције о обележеним свињама, овцама и козама („Службени гласник РС“ број: 11/2006);
- ж) Правилник о обележавању паса и вођењу евиденције о обележеним псима („Службени гласник РС“ број: 115/05);
- з) Правилник о облику и садржини потврде о вакцинацији против беснила паса и мачака, као и о садржини евиденције о вакцинисаним псима и мачкама („Службени гласник РС“ број: 62/07);
- и) Инструкција о начину уноса података о имањима и обележеним говедима у Централну базу, начину промене података у Централној бази и о начину издавања дупликата пасоша за говеда са Прилозима 1, 2 и 3 Број: 323-07-545/07-10 од 19.01.2007 године;

Планирање контрола

2.0. Инспекцијске контроле спроводити у складу са недељним, месечним и годишњим плановима рада. Контролу обележавања и регистрације говеда спроводити у складу са Упутством о начину спровођења инспекцијске контроле обележавања и регистрације говеда за текућу годину.

2.1. Ванредне контроле обављати у складу са околностима које су условиле потребу за обављањем ванредних контрола а сам обим прилагоди обиму уочених неправилности и процени ризика која је условила потребу за ванредним инспекцијским контролама.

2.1.1. Такође, у циљу одређивања учесталости неопходних контрола пратити резултате да ли се након спровођења корективних мера услови у објектима и здравствено стање животиња поправљају или је резултат инспекцијских контрола и наложених мера недовољан да се недостаци у што краћем року отклоне. О свему водити обавезно записе у виду записника и протокола рада.

2.1.2. Процену ризика базирати на следећим параметрима:

- а) епизоотиолошка ситуација на терену: присуство заразних болести на терену, степену наређених мера на имањима на којима постоје заразне болести, близина дивљих животиња, интензитету промета животиња и производа животињског порекла са и на имање и сл.;
- б) метеоролошки услови који могу утицати на здравствено стање животиња: поплаве, кише, високе температуре, годишње доба итд.
- в) врста објекта, стање објекта, врста и категорија животиња која се узгаја на имањима;
- г) начин држања и узгој животиња;
- д) технологија држања и узгоја животиња и интензитету производње;
- ђ) хигијенски режим који се практикује на имањима и у објектима;
- е) резултати претходних контрола;
- ж) резултати лабораторијских испитивања добијених приликом спровођења редовних и ванредних мера здравствене заштите животиња;
- з) географски положај објекта у односу на друге објекте у којима се држе и узгајају животиње, присуство регионалних и магистралних путева, пијаца, природних станишта дивљих животиња и друго;
- и) другим параметри од значаја за планирање контроле;

2.1.3. Непосредном контролом спровођења Програма мера здравствене заштите животиња на имањима, обухватити укупно 10% имања на којима се држе животиње у свакој епизоотиолошкој јединици свих ветеринарских станица којима су поверени послови из Програма мера здравствен заштите животиња.

2.1.4. Приликом спровођења непосредне контроле, контролу организовати тако да се на 5% имања на животињама контролише сама апликација туберкулина директним увидом у рад дипломираних ветеринара на имању, док се на осталих 5% имања контролише читавање реакције туберкулинизације такође непосредним увидом у рад ветеринара на животињама.

2.1.5. Контрола спровођења мере туберкулинизације се спроводи без унапред најављивања контроле и водити рачуна да се након 72 часа код контроле читавања реакције не контролишу животиње на газдинствима на којима је контролисано спровођење инокулације туберкулина, односно не радити контролу животиња на имањима на којима је контролисана интракутана апликација туберкулина;

2.3. Пре приступању инспекцијској контроли обавити претходне припремне радње:

2.3.1. проверити податке у Централној Бази у вези са имањем и животињама које се држе на имању и које су предмет контроле (број животиња, обележавање и регистрација животиња, доласци и одласци животиња и извршење мера утврђених Програмом мера здравствене заштите животиња);

2.3.2. проверити податке у вези са епизоотиолошким подацима на имању, у насељеном месту у коме се налази имање и суседним насељеним местима;

2.3.3. упознати се са резултатима претходних контрола, наређеним мера и извршењем истих ако су такве биле наложене;

2.3.4. извршити неопходне техничке припреме у смислу набавке индивидуалне заштитне опреме: заштитна обућа, заштитна одела, опрема за узорковање, потребна евиденција и обавезни записи који се воде приликом спровођења инспекцијских контрола (записници, протоколи рада, путни налози, техничка исправност возила, гориво и сл.);

Извођење контроле

3.0. Улазак на имању

3.1. Долазак до имања у најчешћим случајевима подразумева употребу превозног средства. Превозно средство остаје испред имања, односно фарме. Возилом не улазити у круг имања, односно фарме;

3.2. Доласку на имање претходи позивање власника или држаоца животиња и упознавање истог са разлогом доласка и предметом контроле.

3.2.1. У случају одсуства одговорног лица у објекте не улазити самостално или без претходног утврђивања лица које има право присуства службеној контроли и давању одговора на питања у вези са контролом;

3.2.2. У случају да одговорно лице одбија службену контролу или се омета службено лице у вршењу службене контроле, затражити интервенцију полиције, односно тражити асистенцију полиције ако се очекује да ће бити ометања приликом спровођења службене контроле или није могуће приступити објектима у којима се држе животиње, односно није могуће обавити службену контролу на имању;

4.0. Улазак на имање и приступ објектима

4.1. Уласку у објекат мора да претходи комплетно пресвлачење и промена одеће или употреба заштитне одеће коју је могуће обући преко постојеће одеће (заштитна одећа за једнократну употребу). Ове мере подразумевају ношење заштитне одеће и обуће и придржавање стандардних процедура уласка, кретања на имању, скидања заштитне одеће и напуштање имања.

4.2. Ношење заштитних одела мора се захтевати и од свих других лица која улазе у објекат.

4.3. Улазак ветеринарског инспектора на газдинство

Прве радње које ветеринарски инспектора треба да обави на газдинству:

- а) контрола евиденције, јавних исправа и других потврда издатих у вези са имањем и животињама које се држе и узгајају на имању;
- б) облачи заштитну одећу и обућу;
- в) спроводи прелиминарна идентификација производних јединица (објеката) и под јединица на газдинству (топографија газдинства);
- г) идентификација особља које је ради на имањима и по производним јединицама;
- д) узима анамнестичке податке и изјаве у вези са начином узгоја држања и узгоја животиња, спровођењем мера здравствене заштите, пореклом животиња;
- е) врше проверу свих података везаних за производне резултате и здравствено стање живине;
- ж) ако постоје такви подаци за претходни период обавезно се узимају у разматрање.
- з) врши проверу свих података у вези са прометом животиња, односно у вези са набавком и продајом животиња, производа животињског порекла и хране за животиње;
- и) утврђује идентитет свих животиња на имању, проверава да ли су животиње уредно обележене и да ли се на истим спроводе мере здравствене заштите предвиђене Програмом мера здравствене заштите;

- к) посебно обрађају пажњу на морбидитет, морталитет, производне карактеристике, поремећаје у исхрани, потрошњу хране и воде и евентуалне промене у конзумирању хране и воде, репродуктивне и друге поремећаје;
- л) врши проверу свих података у вези са лечењем животиња, дужином трајања лечења животиња, особама и организацијама које су вршиле лечење животиња, време трајања болести и дужином трајања лечења;
- м) проверава податке у вези са каренцом код лечених животиња, идентификује лечене животиње;
- н) проверава све податке у вези са начином уклањања и уништавања производа животињског порекла (млеко или јаја) добијене од животиња које биле третиране лековима за које је прописано време каренце;
- о) проверава све податке у вези са товним животињама које су биле третиране лековима за које је прописано време каренце да ли је пре клања испоштовано прописано време каренце;

4.4. Клинички преглед

4.4.1. Циљ клиничког прегледа је добијање клиничке слике животиња на газдинству укључујући болесне и сумњиве животиње. Клинички преглед се мора обавити на свим сумњивим јединкама присутним на газдинству и мора се започети од најудаљенијих објеката на газдинству. Посебна пажња се мора посветити било којој вакцинацији која је урађена у претходном периоду и било којим мерама здравствене заштите укључујући и сва дијагностичка испитивања, клиничке прегледе, физиолошка и патофизиолошка стања, терапирања и друге епизоотиолошке податке који могу бити од значаја за клинички преглед и доношења закључка у вези са здравственим стањем животиња. Сви ови подаци морају бити евидентирани у протоколу инспекцијске контроле и записнику.

4.4.2. Морају бити евидентирани животиње које се држе на имању и то по врстама, производним категоријама и старости.

4.4.3. У случају потребе, након завршеног клиничког прегледа и обављене детаљне епизоотиолошке анкете приступиће се узорковању патолошког материјала или ће се то захтевати од надлежне специјалистичке службе.

4.5. Одлазак са газдинства

4.5.1. Након обављеног инспекцијског прегледа и евентуалног узорковања патолошког материјала, републички ветеринарски инспектор одлазе у просторију за пресвлачење, ако таква постоји, и приступа пресвлачењу, односно скидању заштитне одеће и обуће.

4.5.2. Сва заштитна опрема за једнократну употребу и материјали за једнократну употребу као што су заштитна одела, маске, капе, навлаке за ципеле, наочаре за једнократну употребу, рукавице, папирни убруси и сл. одлажу се у пластичну кесу која је остављена у просторији за пресвлачење на почетку посете.

4.5.3. Редослед свлачења заштитне одеће и опреме:

- а) скинути заштитне рукавице и одложити у пластичну кесу отпорну на аутоклавирање;
- б) скинути заштитни комбинезон-одело и одложити у пластичну кесу отпорну на аутоклавирање;
- в) опрати и дезинфиковати руке;
- г) навући рукавице од латекса на руке;
- д) дезинфиковати и опрати заштитну обућу и другу опрему која може да се користи више пута и убацити у пластичну кесу;
- е) опрати и дезинфиковати руке;
- ж) напуштање просторије за пресвлачење;

4.5.4. Опрема републичког ветеринарског инспектора

- 1) Прибор за писање;
- 2) Обрасци записника и протокола инспекцијске контроле;
- 3) Опрема неопходна код клиничког прегледа и процедуре узорковања:
 - а) заштитна одећа;
 - б) пет пари заштитних навлака за ципеле;
 - в) два пара гумених и пет пари латекс рукавица;
 - г) заштитне капе;
 - д) папирне марамице;
 - е) 5 пластичних кеса отпорних на цурење;
 - ж) батеријска лампа;
 - з) активни дезинфекциони раствор;
 - и) термометар, фонендоскоп;
 - к) прибор за узорковање (вакутејнери, брисеви, пластичне кесе)
 - л) два фломастера;
 - м) 1 ручни фрижидер;
 - н) 5 замрзнутих уложака за ручне фрижидере;

Најмање два комплета ове опреме мора бити припремљено и да су увек на располагању у канцеларији ветеринарске инспекције у свакој општини.

5.0. Вођење записника и протокола контроле

5.1. Приликом спровођења управног поступка службене контроле (инспекцијске контроле) обавезно водити забелешку о свим уоченим чињеницама, примедбама и изјавама одговорних и присутних лица, као и другим битним чињеницама и околностима;

5.2. У току непосредног прегледа објекта и прегледа животиња водити службену забелешку у виду протокола на обрасцу који чини саставни део ове инструкције;

5.2 Управни поступак спроводити у складу са Законом о општем управном поступку а након обављене непосредне контроле у присуству одговорног-присутног лица саставити записник;

5.3. У записнику обавезно навести да је саставни део записника и попуњени образац протокола инспекцијске контроле, затим сходно утврђеним одлучним чињеницама наредити у случају потребе корективне и дати рокове за поступање по истим;

5.3. Након завршетка записника, записник и протокол контроле прочитати одговорном-присутном лицу. Одговорно-присутно лицу упозорити на околности да странка има право да даје приговор на записник и понудити да потпише записник;

5.4. Одговорно-присутно лице упозорити, у случају постојања таквих околности на његова права и обавезе у вези са инспекцијском контролом, а један потписани и оверени примерак записника и један попуњени, потписани и оверени образац протокола контроле оставити одговорном-присутном лицу;

5.5. Након завршетка инспекцијске контроле, ветеринарски инспектор напушта имање-фарму и о резултатима извештава непосредно претпостављеног државног службеник;

5.6. У складу са утврђеним одлучним чињеница предузима и друге радње: подношење пријава другим државним органима у случају да постоји надлежност других органа (Министарство здравља, Министарство за заштиту животне средине и други органи) , покретање и налагање корективних мера и предлагање извршења и других управних радњи пред органима за прекршаје и другим службама;

ДИРЕКТОР

др Зоран Мићовић